

Program | 2024-05-20

Program för uppföljning av verksamhet där privata utförare finns

- giltigt till och med 2026

Innehållsförteckning

1.	Inledning	3
1.1	Programmets omfattning.....	3
1.2	Vad är en privat utförare	3
1.3	Mål och riktlinjer	3
2.	Kommunstyrelsen.....	4
3.	Nämnderna	4
3.1	Upphandling	4
3.2	Uppföljning	5
3.3	Allmänhetens rätt till information och insyn.....	5
3.4	Återrapportering	5

Program för uppföljning av verksamhet där privata utförare finns
– giltigt till och med år 2026 Dnr: KS 23/522

Fastställd av kommunfullmäktige 2024-06-17

Ersätter Program för uppföljning av privata utförare – mål och riktlinjer
2019–2022

Ansvar för uppföljning och revidering: Kommunfullmäktige

Dokumentansvar: Kommunstyrelsens kontor, ekonomiavdelningen

1. Inledning

Kommunallagen (2017:725) anger i 10 kap. 1 § att kommuner får lämna över skötseln av kommunala angelägenheter till privata utförare. I de fall det i lag eller annan författning anges att verksamheten ska bedrivas av en kommunal nämnd får den inte överlämnas. Om verksamheten innefattar myndighetsutövning får den bara överlämnas om det finns lagstöd för det.

Södertälje kommuns nämnder ingår inom flera verksamhetsområden avtal med privata utförare. Kommunen är dock fortsatt huvudman för de välfärdstjänster som någon annan utför å kommunens vägnar. Kommunen är därför ansvarig för den verksamhet som utförs av privata utförare på samma sätt som om verksamheten bedrivs i egen regi.

Kommunfullmäktige ska, i samband med varje ny mandatperiod, anta ett program med mål och riktlinjer för verksamhet som utförs av privata utförare (KL 5 kap 3 §).

Programmet gäller även utförare i egen regi då privata utförare finns i den aktuella verksamheten.

1.1 Programmets omfattning

Program för uppföljning av verksamhet som utförs av privata utförare rör alla verksamhetsområden men är av särskild vikt för verksamheter som tydligt påverkar medborgarna. Det kan handla om hela- eller delar av en verksamhet. Omfattningen av kontroll och uppföljning av verksamhet som drivs av privata utförare beror till stor del på verksamhetens art och hur angelägen den är ur ett allmänintresse. Krav på insyn, kontroll och uppföljning är större ju mer beroende medborgarna är av verksamheten.

Fristående förskolor och skolor är sina egna huvudmän och kommunen ansvarar därför inte för verksamheten. Kommunen har dock insyns rätt i fristående för- och grundskolor.

De krav på uppföljning, insyn med mera som gäller enligt detta program påverkar bara avtal som tecknas efter att Program för uppföljning av verksamhet som utförs av privata utförare 2023–2026 har antagits. Programmet får inte genomslag på redan gällande avtalsrelationer.

1.2 Vad är en privat utförare

I kommunallagen 10 kap 7 § definieras privata utförare som en juridisk person eller en enskild individ som har hand om en kommunal angelägenhet. En privat utförare är en helt privat aktör utan kommunalt ägande. Det kan vara aktiebolag, stiftelser, ekonomiska eller ideella föreningar, enskilda firmor, idéburna organisationer och kooperativa föreningar. En aktör blir, i majoriteten av fallen, en privat utförare av kommunal verksamhet genom att vinna en offentlig upphandling.

1.3 Mål och riktlinjer

Program för uppföljning av verksamhet som utförs av privata utförare är anpassat efter kommunens styrmodell och stärker befintliga krav på nämnderna att följa upp sin verksamhet, oavsett om den utförs i egen regi eller av privata utförare.

I Mål och budget fastställer fullmäktige varje år de mål och ägardirektiv som gäller för kommunens nämnder och bolag. Med utgångspunkt i mål- och budget ska nämnderna årligen upprätta en verksamhetsplan. I verksamhetsplanen ska nämnden svara upp mot fullmäktiges mål genom att formulera egna konkreta nämndmål inom sitt verksamhetsområde. Till varje nämndmål ska det

finnas en eller flera indikatorer som anger riktning och bidrar med information till nämndernas analys och bedömning av måluppfyllelsen.

Södertälje kommuns två strategier kring ekologisk- och social hållbarhet är styrdokument som har till uppgift att styra och leda det övergripande hållbarhetsarbetet. Styrdokumentet pekar ut viktiga principer och vägval för kommunen. Styrdokumentet bör ha samma bäring på verksamheter som utförs i egen regi som verksamheter som utförs av privata utförare.

Varje nämnd ansvarar för att oavsett utförare löpande återrapportera resultat av måluppfyllelse till fullmäktige. Detta görs i delårsrapporter och årsredovisningar.

Varje nämnd har ansvar att följa upp både de avtal som nämnden tecknat med privata utförare och de uppdragsbeskrivningar som överenskommit i kommunens egen regi.

2. Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen ska ha uppsikt över nämndernas uppföljning och kontroll samt årligen ge en samlad rapport till kommunfullmäktige. Kommunstyrelsen behöver tillse att den information som en nämnd lämnar om sin verksamhet är fullgod och uppfyller kraven enligt detta program.

3. Nämnderna

Fullmäktige uppdrar till nämnderna att säkerställa att utförare som bedriver verksamhet av kommunal angelägenhet inom verksamhetsområden där privata utförare finns:

- bedriver verksamheten enligt de aktuella lagar, förordningar och föreskrifter som gäller,
- bedriver verksamheten enligt de mål och riktlinjer som fullmäktige och respektive nämnd fastställer för verksamheten,
- bidrar i utvärdering, uppföljning och statistikinlämning till kommunen, nationella register eller andra myndigheter,
- tillgodoser allmänheten möjligheten till insyn.

Med nämnd avses här även kommunstyrelsen.

3.1 Upphandling

Vid upphandling av en tjänst som är av kommunal angelägenhet ska upphandlingen utformas enligt fullmäktiges övergripande mål och riktlinjer samt i enlighet med de mål som kopplar till den ekologiska- och sociala hållbarheten.

Nämndens mål, inriktning, omfattning och kvalitet ska beaktas och vid behov formuleras i avtal med privata utförare. Förutom verksamhetsmål om kvalitet och effektivitet kan mål kring kommunens övergripande ambitioner vad gäller ekologisk- och social hållbarhet vara en del av kravställandet. Det ska vara enhetliga krav på privata utförare och egen regi.

Redan i förfrågningsunderlaget ska kraven enligt detta program beskrivas. Kraven ska sen återfinnas i avtal som sluts med den privata utföraren.

3.2 Uppföljning

Kommunens rätt att följa och inspektera verksamheten ska vara inskrivet i avtal med privata utförare. Uppföljning och inspektion ska på liknande sätt utföras på den verksamhet som utförs i egen regi då denna är en del av en verksamhet där privata utförare finns.

Verksamheternas kvalitet säkras genom olika typer av uppföljning och tillsyn, det kan vara:

- Regelbunden tillsyn/insyn/uppföljning enligt plan
- Riktad tillsyn/uppföljning
- Händelsestyrd tillsyn/uppföljning
- Individuppföljning

Inom några av kommunens verksamhetsområden är uppföljning och tillsyn reglerat i lag och tillsynsformen styrs av detta.

3.3 Allmänhetens rätt till information och insyn

När en enskild kan välja mellan flera utförare ska nämnden möjliggöra för allmänheten att få information om verksamheterna som ingår i valsyste­met. Informationen ska vara saklig, relevant, jämförbar, lättförståelig och lättillgänglig.

I avtal med privata utförare ska nämnden tillförsäkra sig information som möjliggör för allmänheten att få insyn i hur uppdraget utförs. Nämnden ska i sin begäran precisera vilken information som efterfrågas. Informationen ska ha en koppling till upphandlingen och den verksamhet som upphandlas, det vill säga inte information om företaget i största allmänhet. Det kan handla om verksamhetens kvalitet, organisation och ägarförhållanden, personal/kompetens, resultat och avvikelser, ekonomi samt arbete kopplat till den ekologiska- och/eller social hållbarheten om sådana krav har ställts i upphandlingen.

För att nämnden ska kunna uppfylla kraven på rätten till insyn behöver nämnden i samband med upphandlingen säkerställa att leverantören kommer att lämna de uppgifter nämnden begär.

Tryckfrihetsförordningen och offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) tillförsäkrar allmänheten insyn i verksamheter som bedrivs i egen regi. Kravet om allmänhetens rätt till information och insyn omfattar därför enbart de privata utförarnas verksamhet.

Varje nämnd ansvarar för att det finns en kontaktpunkt dit allmänheten kan vända sig för information och för att begära insyn.

3.4 Återrapportering

Varje nämnd ansvarar för att, oavsett utförare, återrapportera resultat av måluppfyllelse. Återrapporteringen görs i nämndens årsbokslut.

Förutom en helhetsbild av nämndens verksamhet ska nämnden:

- redovisa vilka, hela eller delar av dess verksamheter, som utförs av privata utförare,
- redovisa hur stor del av nämndens ekonomiska utfall som utgörs av privata utförare,
- redovisa genomförd tillsyn samt vilken form av tillsyn som har genomförts. (Gäller för alla utförare, både privata och egen regi som utför verksamhet där privata utförare finns.)
- beskriva hur nämnden har tillgodosett allmänhetens rätt till information och rätt till insyn hos de privata utförarna.